

ГОЛАСЪ

пентръ

МИШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 41.

Duminea 6. Octomvrie.

1840.

APZ! — MAXZAPĪ

кѣтръ прѣ дпалта Поартъ, дп
партѣ Боерілор Приндипатѣлѣ
Молдавіей. — че саѣ дат ла Апѣл
1822. —

Ачеѣи динтре фанаріоѣи Гречі, дпво-
гѣдндѣсъ дп сѣдоарѣ ші тѣпка пѣтѣп-
тенілор, пе каріи кѣ рѣятате дп ведѣ ка
пиде кіар раіеле але лор, пѣ зрѣтѣ кѣ ва-
пії сѣпцелѣ дппѣрѣтеші раіелеме кѣп-
пѣра мошіїле пѣтѣптенілор, ші фаміііле
кредіпчопілор Молдаві аі Довлетѣлѣ рѣ-
тѣлѣ прѣпѣдіді дѣпѣ фаѣа пѣтѣпѣлѣ,
ші кѣзта алѣ стрейпѣ сѣлѣпѣлѣпѣ, ка
сѣші петрѣкѣ рѣтѣпідѣа віедіи лор: фіпд
кѣ піѣи пілостівіре маі іера пентрѣ дп-
селе, піѣи локѣрї де слѣжве, піѣи ажѣторѣ
де леѣи, піѣи дрептате ла дрептѣдїле лор
фіпд кѣ дѣтнезеіаска дрептате а сѣпте-
лор жѣдекѣдї сѣ вѣндѣ кѣ вапї спре дп-
сѣшї а лор дпвогѣдїре: пѣпѣ ші мошіїле
кѣ пѣме де мошії Домнедї оамені Дом-
пїлор ле лѣа фѣрѣ дрептате ші ле вѣндѣ.
„Сѣптеле ферманѣрї а ле дппалтѣлѣ Дов-
лет челе date пентрѣ прїѣіні де але дѣрїи,
дптрѣ каре Домпїи іера дпдатораѣи, дѣпѣ
кѣпрїндѣрѣ челѣи вреднїк де дпкпѣчѣле

сѣжпѣлѣ Хат, ла 1217 дѣпѣ лѣт отома-
пїческ, сѣ се чїтѣскѣ дптразѣл тѣзѣрор,
ші сѣ стѣ дп пѣстраре ла каїдѣрїле дѣрїи:
пѣпѣ ші ачест фелї де ферманѣрї ле фѣ-
чѣ пе вѣзѣте ші пе цѣѣте пѣтѣптенілор.

Кѣзта кѣ окї рѣи ла кѣдї дп Боерїи
марї кѣртѣ кѣ кѣвѣпѣт асѣпра пе дрептѣ-
дїлор че сѣ фѣчѣ ла жѣдекѣдї, сѣѣ ла дп-
презпѣрїле дѣждїлор, ші дптрѣ тоате
іера сілїт дїванѣл сѣ іскѣлѣскѣ ші фѣрѣ
де вое анафоралеле кѣ саѣ жѣдекат кѣ
кѣвѣпѣдѣ челе пелеѣѣте асѣпрїрї, дпдем-
пѣнд Домпїи чѣ дп презпѣ сѣѣтѣрїе, прп
траѣерѣ де сіне ші ачелор певреднїѣи,
пе карїи дї чїпстѣ кѣ — трептеле воерїлор
челе пѣстрате дѣпѣ алеѣерї орѣндѣіеле пентрѣ
пѣтѣрїле челе евгенїсе, ші пентрѣ чѣи
каре сѣ вор арѣта де вреднїѣи ла слѣжвеле
дѣрїи. Опрїдї ші осѣндїдїи іера ачеіеа карїи
Гѣндѣ сѣ дпдрезпїскѣ а фаче прѣ пле-
кат мехзар; сѣѣ сѣ алерѣе ла ліманѣл
дппалтѣлѣ Довлет; тїкѣлопїи пентрѣ ачеѣа
кѣнд ар фї дпдрезпїт сѣ факѣ о проастѣ
дптреваре, пентрѣ че сѣ зрѣтѣлѣ дп по-
трївѣ зп че; ла хотѣрѣрѣ прѣ дппалте-
лор хатїшерїфѣрї: пентрѣ кѣ ачеѣа сѣ вѣп-
тѣіа пѣпѣ ла моарте, дар кѣте алте каре
ле тречем кѣ ведѣрѣ дп прїѣіна прїсостѣ

лѣи de кѣвѣнт, ші пе каре лѣм маї арѣтат ші дп прѣ плекатѣл пострѣ махзар, атѣчї кѣнд аѣ привеѣит чел дїн зрмѣ сілѣиторї Міхаїл Сѣдѣл. Дѣждїї дитреѣї пентрѣ фѣпѣл, ші орзѣл граждѣлїи Воеводї — дѣждїї пентрѣ Мезелханеле афарѣ дїн чѣ адеврѣатѣ тревѣнцѣ Мїзілханелелор; дѣждїї пентрѣ ракіѣріле че ле фѣчѣ лѣкѣиторїї кіар дїн пѣпѣшоїѣ чел фѣчѣ шїл сѣмѣна іеї, шї словодѣ дитраре ракіѣрілор дїн пѣрѣїле стреїне дп царѣ, пентрѣ пагѣва поастрѣ, шї фолосѣл лор. Зїд несѣѣрѣмат гѣсѣ пѣмѣнтенї ка сѣ поатѣ трече а алерга ла мїла челор дитрѣ тѣлѣї аї стѣпѣлї аї поцѣрї: фїнд шї Domnї Гречї, шї ісправнїчї Гречї, шї завецїї Гречї, шї капѣкехаїелеле Царїградѣлїи асемеѣ; тодї кѣ сокотелї кѣ обѣлѣвѣск врѣжмашї іар пѣ раїеле кредїнчоасе але дпналѣлїи Довлет. Пентрѣ ачаста дар кѣ кѣрѣерї де лакрѣшї шї копрїншї де спайѣмѣ, ка нїде вреднїчї де мїлостївїре, не рѣгѣм вѣлѣтѣцїї шї іѣвїрїї де оаменї а прѣпѣтернїчїї поастре дпнѣрѣцїї, сѣ пѣ пе осѣлїдїм тїкѣлошїї пентрѣ дпдрѣзнѣла, чї сѣ се мїлостївѣскѣ асѣпрѣне, шї сѣ пе мїлїаскѣ кѣ дпноїрѣ вреднїчїї де жале вїецїї поастре, дѣрѣндѣне кѣ лїнїце, ачастѣ де маї дп жос прѣ плекатѣ рѣгѣчѣне каре іесте ачаста!

Сѣне ісѣзѣвїм де акѣм дпнаїте дитрѣ тоцї, де Domnїа шї обѣлѣзїрѣ Гречаскѣ шї сѣ се мїлостївѣскѣ кѣтрѣ пої прѣ пѣтернїка поастрѣ дпнѣрѣцїе, прїп ашезѣмѣнтѣлѣ сѣлѣнтѣлїи сѣлѣ дѣфрѣтсѣдат Хатїшерїф, дѣлѣ чел дїн тѣї сѣлѣнт ашезѣмѣнт, ка сѣ аївѣ цара обѣлѣзїрѣ дитрѣ сілѣешї прїп пѣмѣнтенї, пѣзѣлнд пѣтїрѣ Domnїї шї челе дїнѣрѣ дпчепѣт прївелѣ-

гїрї, каре сѣлѣ рѣзѣвѣрсат цѣрї пѣлѣ акѣм: шї прїп трїмїтерѣ де кѣкѣкеханеле пѣмѣнтенї ла прѣ дпналѣта поартѣ, сѣ трїмїтем шї чѣ лецѣїтѣ Цїнцїген, Рїген, шї Рекѣнїген, ла прѣ стѣлѣчїтѣл прѣг ал прѣ пѣтернїчїї дпнѣрѣцїї: дпплїнїнд прїп чѣ кѣвїнчоасѣ рѣлѣвѣ а сѣпѣнерїї, шї а кредїнцїї сѣїнтеле слѣжѣве, шї сѣвѣршїрїле дѣпѣ старѣ шї пѣтерѣ цѣрїї, шї дѣпѣ кѣтнї сѣлѣ хѣрѣзїт дїн педешертатѣл ізвор ал мїлелор, шї ал дпдрѣрїлор прїп хатїшерїфѣрїле че сѣлѣ дат ла, 1180, 1190, 1206, 1217. лѣт отоманїческ, шї челелалѣте мїлї! Шї фїнд кѣ старѣ пѣтерїї цѣрї, шї рѣсѣфларѣ мїжлоачелор шї пѣдеждїле вїецїї че сѣлѣ дешертат дпнѣцїндѣлѣсѣ довїтоачеле, захерелїле шї тоате лїпсїндѣсѣ, шї де челе гата захереле шї сѣмѣпѣтѣрї кѣ тотѣл, кѣтнї де арѣтѣрїле апѣлїи де ал 2-лѣ шї дїн довїтоачеле пѣлѣгѣрїї, шї де оаменї, пѣлѣгарї, шї де ванї пентрѣ кѣтнѣрѣтоарѣ семїнцелор, шї дїн алѣтѣ парѣ дпфрїкошїндѣне де фоамете грозавѣ: шї песте ачестѣ фїнд кѣ цара дїн чѣ веке дитреїше а іеї сѣлѣ мїкшорат, шї маї вѣртос кѣ шї венїтѣрїле іеї сѣлѣ дпнѣцїнат, пѣлѣ дпкѣлѣт шї ачесте венїтѣрї че пѣлѣ маї рѣмас пѣ пѣтѣ фї де ажѣне Domnїлор Гречї дпврѣтѣ дпвїшѣтѣрї, кѣ кѣлѣт маї вѣртос дитрѣ тїкѣлошїа шї сѣрѣчїа чѣ де акѣм, кѣ адеврѣат пѣ вор ажѣнѣце нїчї челѣї маї дрепт шї кѣ вѣне тѣсѣрї пѣмѣнтѣлѣ Domnї че сѣлѣ ар фї дпсѣрѣчїнат, спрѣ іконотїа келѣтїелелор сале, шї а остепелелор ехпалелїї, фїнд кѣ педрептѣцїле зрѣлѣзѣ сѣ лїпсѣскѣ, дѣпѣ кѣтнї венїтѣрїле челе пе кѣвїнчоасе але воерїлор тоате аѣ сѣ сѣцѣлѣргѣ, ка сѣ сїмѣцѣ сѣрѣчеле раїеле родѣл мїлостївїрїї дпналѣлїи Довлет.

Пентрѣ ачаста дар, нічі не трече прін ганд, нічі адернем рѣгъчѣне акѣм дптрѣ дпченѣт, ка съ се рѣндзіаскъ нічі пѣтѣнтѣн Domn чіневані пентрѣ ка съ нѣ съ дп греоіезе дара къ осевітеле келтѣелі але дрегѣторіі Domnѣлѣ, пѣнѣ че ва ажѣнѣ дп старе дндестѣлатъ! —

Прѣ плеката поастрѣ рѣгъчѣне іесте, ка съ не мілзіаскъ спре а съ хѣрѣзі ші дп вѣк а съ дптрѣі поѣ овлѣдѣрѣ дѣррі, де кѣтрѣ пѣтѣнтѣні алеші дпн пѣтѣл Молдавіеі. Ка съі ашезе зн сѣат де зн пѣтѣр де воіері, ші дптрѣ ачѣнціа зн ваш воіері алес де кѣтрѣ чеі маі іскѣсіці алеші, ші ачест сѣат ал воіерілор дппревѣнѣ къ ваш воіеріѣл авѣнд съвѣршітоарѣ перекѣсіотітѣ а Domnѣлѣ, ва орѣндзі дівалѣрї, ісправнічіі, жѣдекѣторіі ші воіеріі, ші кѣнд вреодатъ ва вені дара дп вѣнѣ старе (сѣінд къ де а ажѣнѣ ла чѣ дпнтѣі старе іесте тревѣнѣцѣ де тѣлді апі, дѣпѣ чѣ де акѣм вреднікъ де пѣлѣнѣере старе) атѣчѣ пентрѣ ка съ нѣ ліпсаскъ слава Domnїі дѣррі, ікопомісінд тікѣлошїі фѣрѣ де гревтате ші сѣпѣраре, ші фѣрѣ де вѣрсаре де лакрѣтіле Дажнічлор, оаренкаре сѣтѣ де ваш, пентрѣ дпнерѣ знѣі кѣвінѣчоасе ші сѣарте мікшорате арѣтаре чпнѣлѣі Domnїі, вом алерга ка съ рѣгѣм прѣ дпналтѣл Довлет, арѣтѣндзіі не зн ачест фелі де пѣтѣнтѣн алес де Domn, кареле съ фіе сѣпѣс правілор пѣтѣнтѣлѣі ші челор маі стрпнте ші неапѣрате обічѣйрї, ка съ фіе спре дпчетарѣ гретѣдїлор, ші спре ферічірѣ ачѣнціі тѣлѣт пѣтїташе дарѣ.

Ачаста стѣпѣнїре а дѣрріі пентрѣ паза пѣтѣнтѣлѣі, ва авѣ нѣ чеі дптрѣн дпченѣт орѣндзіціі ші лецѣціі, пазнїчі пѣ-

тѣнтѣні, пѣ ачѣі каре іаѣ авѣт ші пѣпѣ акѣм осевіціі ші скѣтїціі, нѣтїндѣсѣ сїтмені, ші слѣжіторі, пѣ карїі Гречїі ді впндѣ дпн превѣнѣ къ кѣпїтѣнїле 2) ші пазѣ нѣ іера. Ісронндѣсѣ дпсѣ ші арнѣвціі ка съ нѣ съ маі афле, ачѣнціі пѣтѣнтѣні пазнїчі съ се дпврате ші съ се гѣтѣскъ спре слѣжвеле дпн лѣвнтрѣ дѣрріі, къ сѣта чѣ орѣндѣвїтѣ ші тревѣнѣчоасѣ пентрѣ ачаста ші съ се дндаторезе а стрѣжѣі къ лзаре атпнте оранѣеле ші тѣрѣгѣрїле ка нїде креѣ дпнчопшї пѣтѣнтѣні ші векі слѣжіторї аї оцѣнѣтрїлор. Деждїіле съ вор лѣа нѣтаі челе дрепте, іарѣ венїтѣрїле Боіерїлор съ се дѣвѣргѣ, ші тоате кѣте сѣлпт не канонїсїте съ се стѣрпѣскѣ. Іар акѣта дптрѣ кѣрѣвѣрѣ времїі астѣрїі чеі вреднїче де жале ші челе канонїсїте съ се знѣрезе! Дарѣ сѣпѣтелор порѣнчї але дпналтѣлѣі Довлет съ фіе кѣтрѣ чеі че вор дпнѣ локѣл Domnїеі келерѣлѣі дпнѣрѣдїі Молдавіі, ші капѣкехаіелїле; пѣтѣнтѣні ла прѣ дпналта поартѣ вор довѣндї апѣрарѣ чѣ дѣтѣтоаре де вїадѣ. Дпвреднїчїндѣсѣ порѣнчїлор челор дптрѣ тѣлді апі стѣпѣнїі аї поцїрї, слава дпналтѣлѣі Довлет ва фї дндѣрарѣ словозенїеі негѣдѣторїі пѣтѣнтѣлѣі, ші окротїрѣ де кѣтрѣ сѣпѣрѣрїле челор че лѣкѣіескъ пѣ фаца пѣтѣнтѣлѣі келерїѣлѣі дпнѣрѣтескъ але сархатѣрїлор.

Ачестѣ къ фрікъ ші къ пѣлѣнѣере не рѣгѣм, кѣлѣнд ла тѣнтѣітоареле пїчоарїле стѣпѣнїлор поцїрї, къ нѣ неаѣ маі рѣтас пѣтере съ дптѣнпїнѣм стрїкѣчоаса ші вѣтѣмѣтоарѣ овлѣдѣрѣ Гречаскъ; Дака стрѣмоншїі поцїрї, Domnїі чеі пѣтѣнтѣні аѣ атѣрѣт вреодатъ пѣ дпналтѣл Дов-

*) Ка зн геіір де клірономіе. —

лет, (каре пої пѣ щим, щинд пѣ маї чѣ деапѣрѣрѣ сѣпѣпере шї кредінгъ) даръ дн-сѣ шї ачеаста де ва фї дндестѣл пѣм оскндїт тїкѣлошїї, шї пѣм педенсїт пої акѣм стрѣнеподїї ачелора, песте вѣк афлѣндѣне сѣпт сїлзїрѣ шї тїрѣнїа Гречїлор царїгрѣденїї. Ачещїа дар кѣлкѣнд даторїїле кредїнцїї, сѣ не днвреднїчїм пої а довѣндї фїїн-ца поастрѣ чѣ дїнтрѣ днченѣт, фѣрѣ а сѣ їстерїсї ачѣ нїмїк, дїн чеаа че пѣ аѣ авѣт дїн векїме, пентрѣ кѣ дїнтрѣ днченѣт Dom-пїа дѣрїї аѣ фост датѣ поѣ пѣмднтенїлор! вреднїчїї де мїлостївїре сѣптем тїкѣлошїї ла марїїїле дѣрїї рѣтѣчїндѣне! Мѣлцѣ. мїтѣ прѣ днпалтѣлїї Dѣмнезѣ кѣ дн мї-пѣтѣрїле ачестѣ прїн пѣртѣтоарѣле де бї-рїнцѣ оцїрї днпѣрѣтѣщїї сѣаѣ кѣрѣдїт ревелїа шї дїн царѣ.

Ної тїкѣлошїї адѣчем прѣ днпѣлдатѣ-лїї Валї ал Сїлїстрїї, прѣ, вестїтѣлїї сара скерї шї дрептѣлїї визїр, ачест прѣплекат Махзарї, ка сѣл пѣїе ла пїчоареле прѣ пѣ-тернїчїї днпѣрѣдїї шї Dѣмнезѣл чел фѣ-рѣ де днченѣт, Domпѣл чел маре ал дн-ченѣтѣрїлор, чел каре дѣ соарелїї лѣмї-пѣ, ва днсѣфла вѣпѣтѣцїїле днтрѣ їнїма прѣ пѣтернїкѣлїї шї ївїторїлїї де оаменї ал пострѣ днпѣрат, ка сѣ стрїгѣм дн-трѣ тоцї вѣчїї, Мѣрѣскѣсѣ прѣсте тоатѣ асѣтѣнарѣ, шї стѣлѣнїрѣ днпалтѣлїї Довлет Amin.

днпѣртѣшїтѣ де Барѣ Чепескѣ.

ПОЛИТЕЦА. (politesse).

Соцїетатеа оменеаскѣ есте зп bal mas-que. Орї каре сѣ фїе де алтмїнтреле вѣш-тѣлїтѣл сѣпт каре не пїтѣлѣт, есте кѣ-

поскѣт днвѣдерат, кѣткѣ маї е о маскѣ, зпа шї ачеаш пентрѣ тоцї, адекѣ полї-теца.

Полїтеца о днвѣдѣт прїн овїчеїѣ де ла лѣме. Еа се деосївѣще де градїе, де дѣх, де гѣст, де ценїѣ, прѣкѣт шї де зпеле вїртѣцїї соцїале, каре се паск днпре-зѣт кѣ пої, шї не каре времеа, днпредїѣ-рѣрїле ле десвоалтѣ дн пої. Овїчеїл лѣ-мїї лѣкреазѣ асѣпра лїмѣїї поастрѣ, асѣ-пра апѣкѣтѣрїлор шї а манїерелор поастрѣ, прѣкѣт пїла асѣпра металѣлїї, еа ле по-леїеце; аша зїчереа полїтецѣ пѣ есте пѣ-маї францозеаскѣ, чї шї орїцїналѣ ромѣ-неаскѣ, дела полїеїре.

А лѣкра шї а ворѣ кѣ зп кїп, прїн ка-ре сѣ фачї дестѣл ївїрїї де сїне а лѣмїї днтрѣцїї, а щїї прѣвенї кѣ о дѣлчеацѣ пе-чеї шїенїї де о потрївѣ, а пѣ фї нїчїї преа зпїлїт, тѣрѣт, нїчїї преа днкрезѣт, фамї-ліар кѣ чеї маї марї аї сѣї, а пѣ цїнеа пе-чеї маї жос де сїне днтрѣ о депѣртаре преа пѣтѣсѣратѣ, кѣ зп кѣвѣлїт, а пѣзї кѣ скѣп-пѣтате вѣпакѣвїїнцѣ, їатѣ дн че стѣ по-лїтеца.

Полїтеца есте зп фрѣѣ, каре калкѣ грѣшелїле поастрѣ, дар еа есте шї о гла-сѣрѣ, че дѣ лѣстрѣ калїтѣцїїлор поастрѣ че-лор взне; спре пїлѣ: Омѣл адесѣорї аре слѣбїчѣнеа де а се порнї спре тѣпїе, поф-тѣ де рѣсѣзнаре, сѣѣ спре а дѣфїма пе-алтѣл; вѣпа кѣвїїнцѣ дн соцїетате дн-опреще; шї дїн протївѣ: омѣл, кѣт пѣл-теще ел пентрѣ лѣме, пѣмаї днсоцїетате се поате арѣта.

Чї їарѣш, токма полїтеца шї стрѣп-селе ачелеа лѣцїї днтрѣдѣсѣ не тѣкѣте дн-соцїетате, сѣпт їсворѣл зпѣї тѣлїдїтїї де фѣрѣделецїї шї мїшнелїї днтрѣ оаменї. Де

кжтеорі ар пофті дпсѣш леѣа моралі-
тѣдїі, саѣ вінеме соціетѣдїі політїче а дес-
коперї шї дефїна о фаптѣ а зпзіа шї а
лѣѣа віртѣтеа челѣмалт; дар convenien-
tia те опреѣе, — дпкжт сокотїнд ачестеа,
venim дп іспїтѣ де а да дрепт лѣї Rous-
seau, кжнд ісвеѣе не соціетате кѣ аѣеа
а са парадоксіе, кжткѣ оменїтеа нѣ се ва
дпдрепта, дела рѣтѣчїрїле сале пѣпѣ кжнд
нѣ се ва дптоарче іарѣ дпдѣрѣпт ла ста-
тѣл сѣѣ чел фіреск шї ла патѣра са ѣеа
анїмалѣ. Де аїчі зрмеазѣ, кжткѣ отѣл
полеїт, (дѣпѣ кжт лѣмеа дпделеѣе шї
прїїтеѣе політеѣа), поате фї от рѣѣ дїп
лонтрѣ, дпсѣ ел аре зп фолос маре дела
полїтеѣѣ, каре дп аконере віне не дїпа-
фарѣ.

Полїтеѣа, саѣ маї віне кїпѣрїле кѣ ка-
ре се аратѣ дп аѣеа сжнт фелїзрїте дѣпѣ
ѣѣрї шї локѣрї. Езропенїї спре пїлдѣ
дпшї аѣ фортеле лор, рѣсѣрїтенїї іарѣшї
а ле лор; пої воїнд а арѣта чел дїптѣїѣ
семп а вѣнеї кѣвіїндїї (каре дпсѣ веакѣрїле
оаѣ топїто преамѣлт кѣ даторїа дппревнѣ),
не дескоперїт капѣл фїе тѣкар кжт де
фрїг саѣ кжт де маре фервїндеалѣ; аѣеа-
ста ла рѣсѣрїт нѣ плаѣе, чї еї — маї дп-
делеѣеѣе — се тѣлѣѣтеск кѣ нїѣе сем-
не дїп тѣпѣ шї дїп трѣп. Треѣвїе сѣ
тѣртѣрїсіт, кжткѣ дп Езропа прекжт дп
алтеле, аша шї дп фортеле дїп афарѣ а
ле полїтеѣїї дела револѣѣїа дїп веакѣл
трекжт дп коаѣе с'аѣ фѣкжт о тѣлѣїте де
реформе шї о тѣлѣїте де обїѣѣїрї, вінеѣе,
комплїменте дп сіне преа негїоаѣе, саѣ
вѣдїтоаре де фѣѣѣрїе, саѣ чел пѣдїп кѣ-
поскѣте а фї преа депрїсос, се ісгнорїѣ, шї
дпкѣ пѣпѣ астѣїї салоанеле челе марї
але Парїсѣлѣї шї Адѣлѣрїле лорзілор дп

London се сімеск а кѣрѣдї соціетатеа де
атѣтеа грезѣѣдїї дп конверсаѣїе, каре еа
сіпгѣрѣ шї леаѣ дпкѣркат не змерї дїп
време дп време, фѣрѣ ка сѣ шїе кжт шї
кжнд. Дппоїрї де ачестеа стрѣбат дпѣе-
тїшор шї дпкоаѣе дп ѣѣрїле маї депѣр-
тате. Аша спре пїлдѣ акѣта шї ла пої,
не зп от дптрѣ аѣевѣр полеїт нѣл преа
везї дескоперїндѣшї капѣл кжнд се прїм-
ѣлѣ не алеїѣ, спре а нѣшї фаче шїенїї
шї алтора прїп аѣеаста песте тѣпѣ, дп-
кжт ѣеї маї вѣпї аї сѣї прїетїнї шї челе
маї алесе даме аѣ сѣ фїе тѣлѣѣїте кѣ „о
вѣпѣ зїоа“, кѣ о тїшкаре орї плекаре де
кап, саѣ кѣ о стрѣнѣере фрѣѣеаскѣ де тѣ-
пѣ, сѣрѣтѣрїле „де рѣтас вѣп“ саѣ де „вї-
не аї венїт,“ ла вѣрѣваѣїї дпѣеп а се маї
рѣрї; тїтѣлатѣрїле челе лѣпїї даѣе зпѣл
алѣїа дпѣеп а се маї скѣрта *); ла месе
пѣдїп кжте пѣдїп се дптрѣѣѣк манїере,
каре сѣ нѣ маї прїчїпїзїаскѣ атѣта сѣїалѣ
зпзіа де алѣл шѣл шѣл. —

Ѣе деосїбіре есте дптре полїтеѣѣ шї
дптре гроселѣнїе? Полїтеѣа траѣе ла сіне
шї амѣѣеѣе; гроселѣнїа дпнїѣе шї тѣр-
вѣрѣ. Шп от полеїт дпфрѣтсеѣеазѣ со-
ціетатеа, зп гросолан дї фаче патѣ. Кжнд
сѣ фїѣ сіліт а'нї алеѣе сѣ петрек о сеарѣ
кѣ зп пѣтѣпг саѣ кѣ зп гросолан, еѣ нїаш
алеѣе зшор. Шп негїов дпнї поате фаче

*) Domnitor dїп цара ромѣнеаскѣ шї Moldova.
Петрѣ зѣл вѣнеї кѣвіїндїї вѣ роѣ, ка дѣпѣ
ѣе атѣтеа веакѣрї адї пѣтѣт трї фѣрѣ атѣ-
теа тїтѣле дешертѣ, сѣ нѣ сѣѣерїдїї не кѣр-
ѣл лїпгѣшїторїлор а ле дптѣлѣдїї акѣта,
кжнд Езропа се невоїеѣе а ле стѣрнї не а-
челеа-Домнїале, жпнѣне, дѣпнеата шї
tu ал romanilor нѣ вѣ есте десѣл? Tu
Caesar tu Cicero.

петреканіе, дар че съ так къ зн от гро-
солан?

Тревъіе ка зн от съ айбъ deosivite
мерите ши виртъці, пентрѣ ка соціетатеа
съ'л іерте, дакъ нѣ ва пѣзі політеда. Аша
зн Ценерал а кърѣи фрѣнте ши пент сѣнт
лнсемпате де зн дѣціи де рана къпѣтате
лнтрѣ апѣрареа патріеі, ва фї преа лесне
іертат де кѣтре даме, ши дакъ ел нѣ ва
маі ши адеце, каре брац съ ле лнтіндѣ
voind але прїмѣла, саѣ дакъ нѣ мѣлт лї
ва пѣса, а се лнпротїві ла орї че къвінте
фѣрѣ темеіѣ але дѣмпнеалор, каре знї алт
кавалеранш і с'ар сокотї де пѣкате прїп
тоате салоанеле стрїгѣтоаре ши ресѣнѣ-
тоаре.

Се зїче, къткъ літереле *) поліеіеск
пѣравѣрле. Дакъ ачаеста есте адеѣвр,
към се лнтѣшлѣ, де літераторїи сѣнт
аша пѣціи полеїці лнтре сіне? Прїчіна
есте, къткъ політеда се лнвацѣ ка ши
алте шїице, ши літѣраторїи о лнвацѣ
маі пѣціи. Дїн че прїчінѣ? Пентрѣ къ ла
еї їѣвіреа де сіне есте предомнїтоаре ши
есклѣсіѣѣ. Чела коло нѣ вреа а сѣфери
альтѣреа къ сіне зн рївал, ачеста дїн коа-
че се лнтѣрѣтѣ фоарте, азїнд къ лавзі
талентеле ши сілїнда алтѣїа, ка ши към,
дакъ знѣл шїе мѣлте ши лѣкреазѣ ши маі
мѣлте ѣзне, челѣїлалт нѣ іар маі рѣтѣ-
неа нїмїк де лнѣѣдат ши де фѣкѣт! Де
аїчі, епїграме, сатїре, оѣѣрї паскїлѣрї ши
преа адесеорї зн топ ши о лїмѣѣ, че нѣ-
маї лн гѣрїле прекѣпнеделор (кофѣрїце-
лор) се пот оарешкъм сѣфери.

*) Прїп літере лнцелецет ачі маі ѣврѣос ар-
теле челе фрѣвоаце; ingenuas didicisse fide-
liter artes, emollit mores etc. Ovid.

Сѣнт оаменї, кѣрор рангѣрїле доѣѣ -
дїте саѣ авѣїїле къцігате ле скѣлчіе ка-
пѣл; де ачещїа сѣнт мѣлці. Пѣлѣ кънд
нѣ ера домпнї, пѣлѣ кънд нѣ ажѣнсесѣрѣ
вогаці, еї ера полеїці, лндатѣ към се ѣѣд
деасѣпра пе роата Фортѣнеї, еї се фак
неполеїці. Ферїче де ачегї оаменї, карїї
афлѣндѣсе порочїці, се поартѣ аша, лн-
кѣт лѣмеа, — кареа пѣціне іартѣ — пе
еї съї поатѣ іерта пентрѣ къ сѣнт маі
порочїці де кѣт алці.

Есте о політецѣ дѣлче ши сімплѣ;
есте ши алтѣ політецѣ рече ши местекатѣ;
чеа дїн тѣїе се ѣѣдеце лнтре чегї
шїешї де о потрїѣѣ, а доа лнтре чегї
маї маї кѣтре чегї маї нїчі. Odінорѣ,
зн ѣрѣѣт саѣ о фетеїе, орї че старе, орї
че ѣрѣстѣ саѣ мерїте персонале съ фїе
авѣт, нѣ ворѣеа къ зн от де ранг, де кѣт
арѣтѣндѣї чел маї маїе респект, ши отѣл
де ранг нѣ респѣндеа, де кѣт къ о ѣѣнѣ
зіоа домпнїле, ѣѣнѣ зіоа доамнїѣ. Ачесте
доаѣ ворѣе се лнтѣреа кѣте одатѣ прїп
нѣмеле пропрїѣ а персоанеї; кѣте одатѣ
нїчі еспресїле нѣ ретѣнѣеа тот ачелеа: о-
тѣл де ранг ши де тїтѣлѣ авѣнд треѣѣ-
їндѣ де врео слѣжѣѣ, лнтѣлнїндѣсе къ кре-
дїторѣл съѣ, саѣ сілїт фїнд а се лнпрѣтѣ-
та де ванї, атѣнчї ера, ѣѣнѣ зіоа їѣѣтѣл
меѣ кѣтаре, ѣѣнѣ зіоа драгѣ доамнїѣ кѣтаре.

Фѣкѣнд чїнеѣа ѣлгаре де сеамѣ асѣ-
пра тѣтѣрор фортелор ши а тѣтѣрор адѣм-
ѣрїлор (nuances) політеції, ва ѣедеа,
къткъ ачаеста кѣте одатѣ се префаче лн-
тр'о протектрїцѣ трѣфашѣ, іар адѣѣдатѣ
есте лндаторїтоаре, дрѣгѣланѣѣ, кълѣѣроа-
сѣ, ши атѣнчї еа есте ѣѣнѣтатеа лнсѣш.
Аша дар съ нѣ пе прїпїм а креде къ знїѣ
къткъ політеда ши convenientia песте

тот ар фї о кълъвазъ а соціетъдїи оменещї, чї съ деосївїм черчетъндъї латърїле челе вѣне шї челе реле але еї. Дѣсъ аїчї нѣ съ поате ка съ фїм преа лѣпїї. Съ лѣ съм алтеле алтора; ної съ ворвїм пѣдїне деспре ачаа політецъ раръ, деспре політеца інімії.

Oamenii воіръ а аѣла деосївїре дѣтре політецъ шї дѣтре пѣртареа кортенеацъ (civilité). Тот че есте дѣ адевѣр, стъ дѣтръ ачаа, къ вѣ ом полеїт тотдеазна есте кортенец, саъ кѣм іам зїче чївїл (civil höflich), дар вѣ ом кортенец нѣ есте тотдеазна полеїт.

Полїтеца есте дѣ дѣх шї дѣ карактер; еа есте родъл вѣнї крецѣрї вѣне, а вѣнї комѣнїкѣдїї маї де тоате зїмеле къ оаменї вїне крескѣдї: чївїлітатеа нѣ стъ, декѣт дѣтръ о тѣртѣрїсіре дїн аѣаръ а вѣор дескїліпїрї, а вѣор респектѣрї, че сокотїм къ сѣлїтем даторї алтора, іар маї вѣртос ачелора, ла карїї прївїм ка ла маї тарїї поцрїї дѣ соціетате. Дїн че кѣпоцїї політеца маї лесне? Полїтеца нїчї одатъ нѣ фаче церїмонїї: „пофтїм домпѣле шеї;“ фїї вѣнї вїнъ пѣлъ ла ної; маї прїїтецѣ дїн ачаастъ вѣкатъ дакъ дѣї есте пе гѣст;“ „те сїмцї рѣѣ, нѣ ешї аѣаръ, пѣзѣцете;“ „с'аѣ дѣтѣмплат о пѣдѣделецере домпѣле саъ доампѣ дѣтръ хотѣрѣреа чеасѣлї де плїмѣларе;“ ачестеа шї алтеле ла отѣл къ політецъ ле веї къ ес дїн лонтрѣ, сїмцї къ те дѣкѣлзеск шї лаї тот аскѣлта; дїн протївъ, отѣл кѣм ам зїче чївїл саъ отѣл де кѣрте, къ формѣле сїмпле де ворвїре, шї фѣрѣ комплїменте нѣ поате трѣї, — церїмонїї кѣт де тѣлте нѣ і сѣлїт дѣстѣле. Скѣрт, політеца аре о лїмѣв фїнъ, делїкатъ; дар чївїлітатеа нѣ маї цїе вѣнде съ се

опреаскъ. Полїтеца е сїмплѣ, несїлїтъ, по-вїлѣ шї словодъ дѣ маїереле сале; чї-вїлітатеа есте прегѣтїтъ, шї дѣмпедекатъ, преа дерѣнд, фалче шї маїереле дѣ сѣлїт ка шї ла марїонетеле (пѣпѣшїї) пѣртате къ фїре де дрот. Ън ом полеїт пе фаче вѣкѣрїе, отѣл комплїментелор пе сѣїеце шї пе остенеце. Отѣл пе інтересат е полеїт, отѣл інтересат есте чївїл. Ън стѣпѣлн поате арѣта політецъ кѣтре слѣжїторїї сѣї, дар слѣжїторїї сѣлїт нѣ маї чївїлі къ дѣлѣсѣл.

Нїкѣрїї влестемѣл політецїї фалче нѣ се сїмте маї таре ка ла кѣрдїле челе тарї; пентрѣ ачааста шї реформѣл нѣмаї деако-ло се поате ацѣпта.

Сѣлїтем дѣкредїцацїї, кѣткъ четїторїї вор аѣа політецъ дѣстѣлѣ, спре а іерта, дакъ аїчї політеца нѣ о дескрїсерѣм шї маї къ тѣлте кѣвїнте. —

Дѣнъ ісвоаре францоzeцїї.

MODEL.

DE SCRISOARE DE NUOTATE.

Dna de Sevigné, кѣтре dns de Козланц.

Іцї воїѣ вестї лѣкрѣл чел маї де мїрат, чел маї мїнѣнат, чел маї чїѣдат, чел маї мїракѣлос, чел маї трїѣмѣѣтор, чел маї десѣѣѣѣтор, чел маї неавзїт, чел маї сїнгѣрїт, чел маї естраордїнар, чел маї де некѣреѣт, чел маї некѣреѣѣѣт, чел маї ма-ре, чел маї мїк, чел маї рар, чел маї котѣн, чел маї стрѣлѣчїт, чел маї тѣїнѣїт пѣлѣ астѣзї, чел маї вѣреднїк де дорїт; дѣ сѣѣршїт вѣ лѣкрѣ пентрѣ каре нѣ се гѣѣѣце дѣ веакѣрїле треѣѣте, де кѣт нѣмаї вѣ есемпѣл; дѣкѣ шї ачест есемпѣл тот нѣ преа есте адевѣрат; ачеста есте вѣ лѣкрѣ

не каре нѣл преа пѣтем крѣде ниѣ пої
 ниѣ ла Парис, кѣ кѣт маї вѣртос дѣмпеа-
 воастрѣ аколо ла Лион; эн лѣкрѣ каре
 прічипѣще дитристарѣ тѣтѣрор; эн лѣкрѣ
 каре дитпле де вѣкріе пе Дна де Ронап
 ши пе Дна де Hauteville; эн лѣкрѣ дн
 сѣѣршиѣт, каре се ва фаче Дѣминікѣ, кѣнд
 тѣтѣлор челор че дн вор ведеа, лі се вор
 пѣлѣчи окіі; эн лѣкрѣ каре се ва фаче Дѣ-
 минікѣ, ши каре поате ар фі кѣ непѣтінѣѣ
 а се фаче ши лѣні. Нѣ тѣ почіѣ хотѣрѣ
 а цїл спѣне; гічѣще'л; дн даѣ воіе сѣ
 зічі пѣлѣ 'нтрѣі орі, нѣмаї сѣ'л немерѣцї
 Нѣ поцї сѣ гічѣщї? Е віне! сѣ цїл спѣѣ
 еѣ: D. de Лавзэн се кѣпѣлѣ Дѣминікѣ ла
 палат, гѣчї кѣ чїне? Зї пѣлѣ 'н патрѣ
 орі, зі пѣлѣ 'нтр'о сѣтѣ, нѣмаї сѣ гічѣщї!
 Дна де Козланц зіче: аста е эн лѣкрѣ преа
 аневоіе де гічїт! Кѣ тоате астеа, о фі Дна
 де la Valière. Ба нѣ ниѣ де кѣт, доам-
 на меа. Н'о фі дар демозела де Retz?
 Нічї ачеаста. Ещї преа дела царѣ. Ах!
 адеѣвѣрат, віне зічї, сѣлнт преа пероадѣ;
 дар трѣѣ сѣ фіе Mademoazela Кол-
 верт. Нічї акѣт п'аї гічїт. Дака е аша,
 апої трѣѣ сѣ фіе mademoazela де Crequi.
 Тот п'аї гічїт, ши трѣѣ сѣ'цї о спѣѣ еѣ.
 Сѣ кѣпѣлѣ Дѣминікѣ ла палат, кѣ воїа
 Pigi, mademoazela де . . . mademoazela . . .
 гічѣще'ї нѣтеле; се кѣпѣлѣ mademoazela,
 mademoazela чеа маре, mademoazela фїйка
 рѣпосатѣлѣї domn 1), mademoazela непоа-
 та лѣї Henri IV, mademoazela д' Eu, ma-
 demoazela де Dombres, mademoazela де

Montpancier, mademoazela д' Орлеанс, ма-
 demoazela, варѣ вѣлѣ кѣ Piga, mademoaze-
 ла хотѣрѣтѣ пентрѣ трон, mademoazela
 чеа маї богатѣ ши чеа маї побїлѣ дн
 Франца, каре фѣ вреднікѣ де фрателе чел
 маре ал Pigi. Іатѣ эн сѣжет фѣтмос де
 а дитінде ла ворѣѣ. Дакѣ те веї фї сѣ-
 пѣрат, ши веї фї стрігѣнд кѣ тѣ ам амѣ-
 цїт, кѣ астѣ е мінчїпѣлѣ, кѣ ам врѣт сѣ
 глѣтеск кѣ дѣмпеата, кѣ іатѣ о флѣкріе
 фѣтмосѣ, кѣ іатѣ о днкіпѣре де нїміка;
 дака дн сѣѣршиѣт тѣ веї фї окѣрѣнд, воїѣ
 зіче кѣ аї дрептате; пентрѣ кѣ ши еѣ тот
 аша ам фѣкѣт кѣнд ам аззіт. Adio. Скри-
 сорїле че'цї ва маї адѣѣче ачест кѣрїер,
 те вор фаче сѣ веї дака спѣѣ дрепт орї нѣ.
 (Din франдозеѣе).

ANEKDOTE.

— Дої домні дн London, тѣлѣндѣ'ши
 сѣгѣрї каїі, се дитѣмпїнарѣ дитр'о влїдѣ
 стрѣтѣтѣ. Нічї энѣл нѣ вреа а фаче лок
 челѣлалт. Пе зртѣ энѣл акаѣѣ кѣререле
 ла карѣтѣ, скоате о газетѣ дн вѣсѣдѣнарѣ
 ши днчѣпе а чїті. Челалалт прїп ачеаста
 пе перѣлѣндѣ'ши кѣмпѣтѣл дитрѣ нїмік,
 зіче кѣтрѣ чела. Дакѣ веї чїті газета
 домнѣле, тѣ роѣ дѣ'міо сѣ о чїтеск ши
 еѣ. Бѣлѣ флѣгтѣ.

— Сїмѣетѣнт де тѣлѣнѣшѣ. О
 датѣ кїар нѣ фѣтмосѣ, каре се цїнеа дн-
 сѣ преафѣтмосѣ, дѣрѣї одїніоарѣ дн о
 соѣїетате пе эн кавалер кѣ о тѣлѣнѣшѣ а са.
 „О че фѣрїчїт ещї домнѣле,“ дн зіче энѣл
 дн вечїнії лѣї, „че фелїѣ де сїмѣетїнте веї
 фї авѣнд дѣтнїата, кѣнд веї траѣпе пе тѣлѣ
 ачеа тѣлѣнѣшѣ?“ „Фѣрѣ дндоїалѣ сїмѣ-
 тѣнтѣл энѣї тѣлѣнѣшѣ“ зіче ачеста дитрѣн
 тон рече ши зскат.

1) Caston de France, dud d' Oiléans, frère de
 Louis XIII.